

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. עד ועד בכלל פרשה עצמה ... תידון כבשר ... שלישית בעופא ... עד בין אנפים 2
- ב. ניטל הכבד ונשתייר הימנה כזית כשרה ... בעינן כזית במקום מרה
ובעינן כזית במקום שהיא חיה 5
- ג. מתלקט מהו כרצועה מהו בעי רב אשי כזית מרודד מהו תיקו 8
- ד. גדלדלה כבד ומעורה במרפשיה ... אי למ"ד במקום מרה הא איכא אי
למ"ד במקום שהיא חיה הא איכא 9
- ה. ריאה שניקבה ... קרמא עילאה ... קרמא תתאה ... אי אינקיב עילאה
ולא אינקיב תתאה תתאה מגין 10
- ו. האי ריאה דאגליד כאהינא סומקא כשרה 12
- ז. האי ריאה דאושא אי ידעינן היכא אושא מותבינן עלה גדפא ... אי
מבעבצא טרפה ואי לא כשרה ואי לא ידעינן היכא אושא מייתנין מתיכלתא דמיא
פשרי ... אי מבעבצא טרפה ואי לא כשרה 13
- ח. ריאה שהאדימה מקצתה כשרה כולה טרפה א"ל רבינא לרבא מקצתה
מ"ט דהדרא בריא כולה נמי הדרא בריא 15
- ט. ושאר שקצים ורמשים עד שיצא מהם דם ... נצרר הדם אף על פי שלא יצא ... 17
- י. ריאה שיבשה מקצתה ... כדי שתפרך בעפורן 18
- יא. איזו היא יבשה שאם תינקב ואינה מוציאה טיפת דם גבי אוזן בכור 19
- יב. האי ריאה דקיימא גילדי גילדי אוכמי אוכמי חזותא חזותא כשרה 20
- יג. אין מקיפין בבועי 20
- יד. הני תרתי אוני דסריכן להדדי לית להו בדיקה ולא אמרן אלא שלא
כסדרן אבל כסדרן היינו רביתיהו 21

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף מו.

א. עד ועד בכלל פרשה עצמה ... תידון כבשר ... שלישית בעופא ... עד בין אנפים

טריפות¹ חוט השדרה בין נפסק העור או נמוח המוח שהזכרו לעיל דף מב. ומד: הוא, משום שהחוט הזה הוא קושר ומקיים כל החוליות שבשדרה ומעמיד בניין כל הגוף, ואם נתקלקל החוט הזה אין הגוף יכול להתקיים.

לפיכך אין הטריפות הללו מטריפין הבהמה אלא עד פי פרשה השלישית ועד בכלל², שעד שם קיום השדרה תלוי בחוט ומשם ואילך תשש כח החוט ואין הבהמה מתה בפסיקת וקלקול החוט שם, מפני שמשם ואילך אינה צריכה לקיום השדרה ע"י החוט ההוא מפני שהיריכים מעמידים שדרתו.

¹ שו"ע ונו"ב לב ה

² המחבר לשיטתיה בבית יוסף על כן פסק דלא כהר"מ ז"ל שפסק דפי פרשה שלישית כשרה אמנם הים של שלמה באלו טריפות סי' מ"ז פסק כהר"מ ז"ל דפי פרשה שלישית כשירה ע"ש. והנה פרשה שלישית גופא וודאי כשירה עד פרשה ראשונה וודאי טריפה פי פרשה ראשונה עד פי פרשה שלישית ושלישית בכלל המחבר בכלל ספק הוה. שפ"ד ת. ובבאר היטב ו כתב והש"ך חולק על זה וכתב דלא עד בכלל. וצ"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

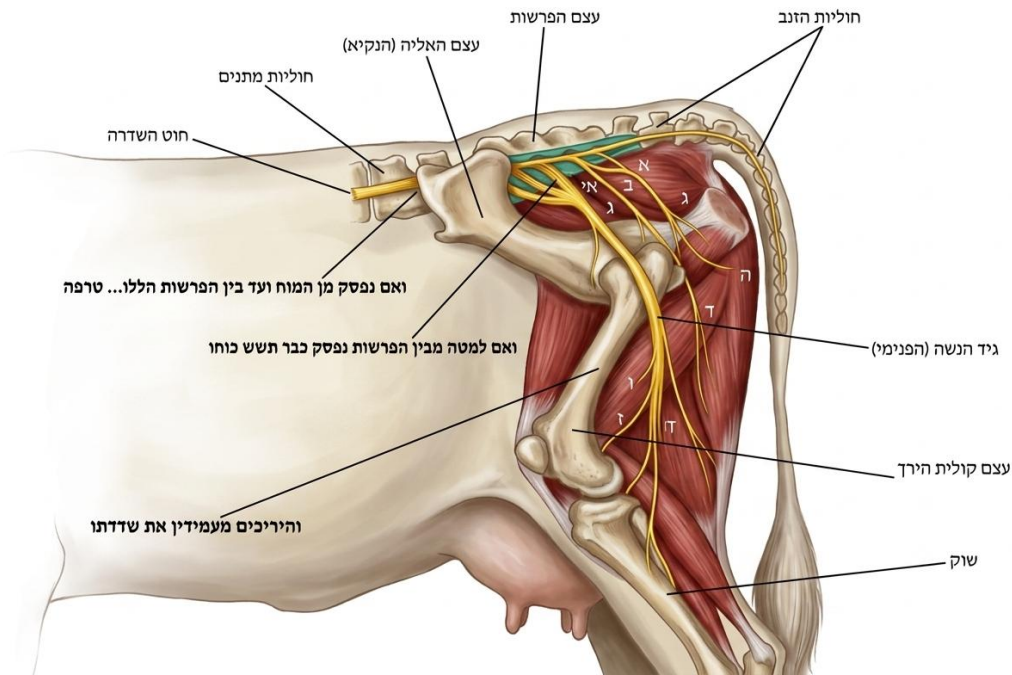
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ופירוש פרשה השלישית הוא זה, דע כשמגיע החוט עד היריכים מתפצל ויוצא ראש אחד לירך זו ואחד לזו והאמצעי יורד לזנב כשפיצול אחד לצד ימין תוך עצם אחד ופיצול אחד לצד שמאל תוך עצם אחר ואמצעיתו יורד ביושר דרך השדרה עד למטה כנגד הזנב, ולאחר שיורד בשלשה אצבעות לגסה וכשני אצבעות בדקה מתפצל עוד שני פיצולין אחד לימין ואחד לשמאל ואחד לזנב³ וכן בהרבה מקומות עד שיכלה, ומעתה כל מקום שיפסיק או ימוח מתחלת יציאתו מן המוח שהוא מסוף הפולין ולמטה עד התחלת הפיצול השלישי ועד בכלל הוא טריפה ומשם ואילך הוא כשירה.

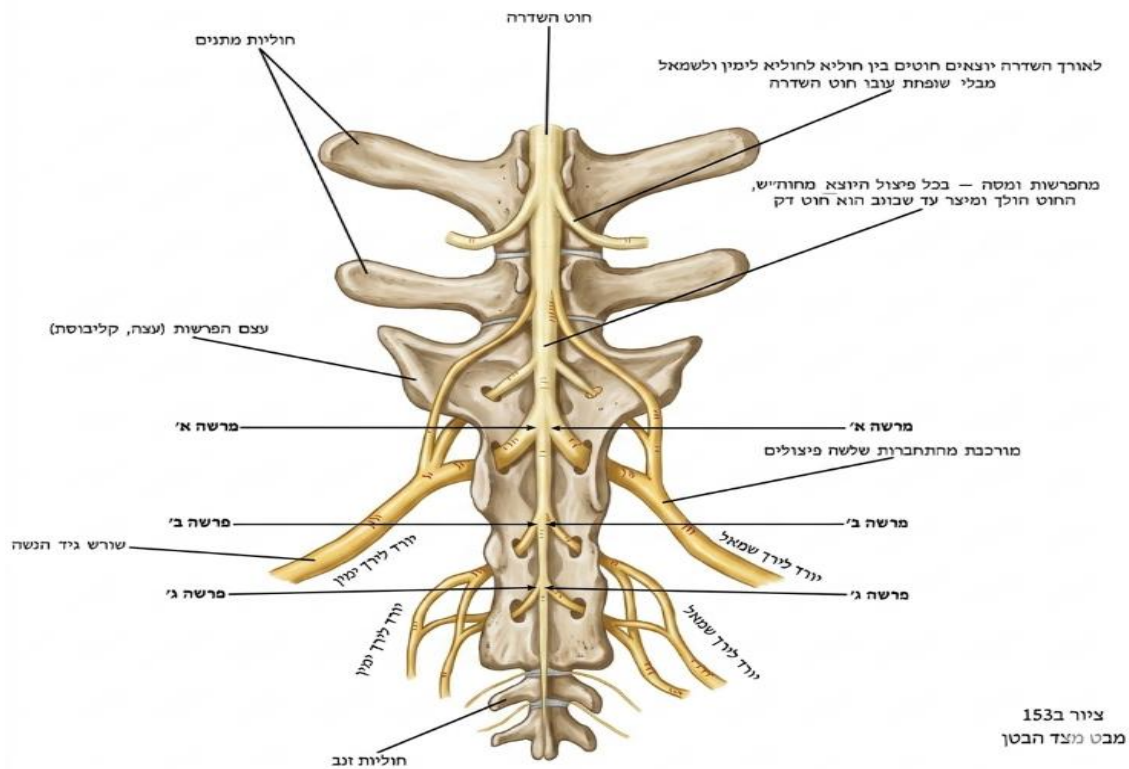
³ שו"ע הרב שם ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
 להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ציור 1533
מבט מצד הבטן

ואם נפסקו אחד משני הפיצולין הראשונים או השניים הרי הם כחוט השדרה עצמה וטריפה, אבל אם נפסקו חוטי פיצול השלישי כשרה⁴.

ובעוף הוי טריפות החוט עד בין האגפיים כלומר הכנפיים הוא בתחלת המקום שהכנפיים מחוברים בו בגוף. ויש מטריפין⁵ בעוף עד מקום כלות

⁴ ועיין יד יהודה ו העיקר בזה כהפ"ת דלא נמצא פיצולים אלו כלל, ע"כ אין שום איסור אם התך בבשר הירך שם. וטריפות חוט השדרה הוא עד חוליא הסמוכה לאליה דאם נפסק נגד חוליא זו כשר ⁵ רמ"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

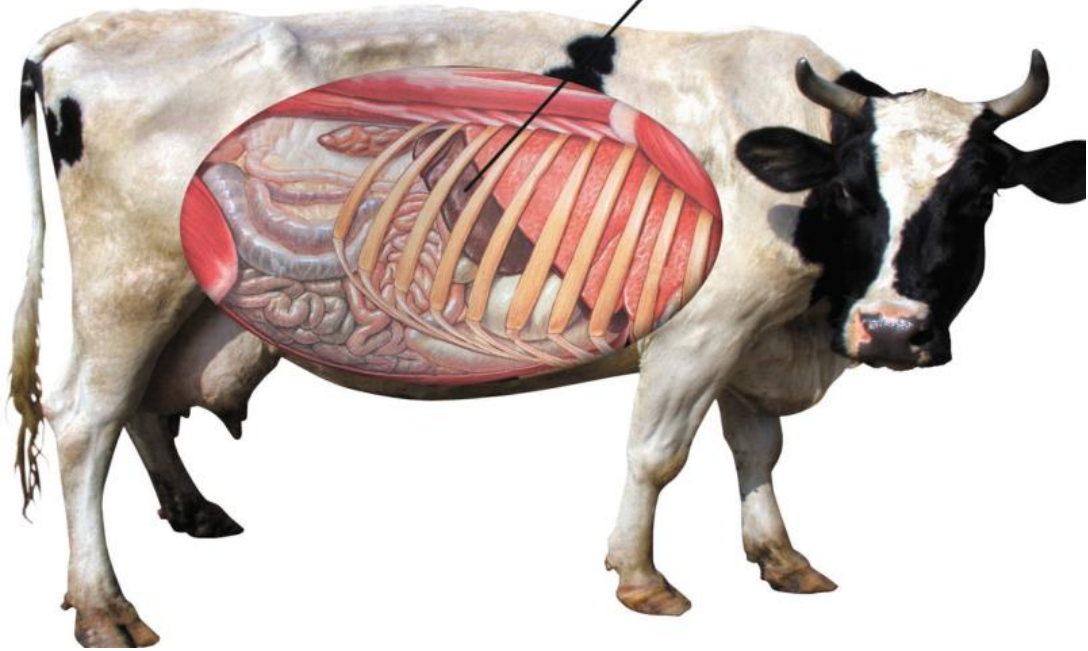

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף מב. שהכבד הוא⁹ אחד מראשי האברים אשר אי אפשר לבעל חי להיות חי בלעדו, כי ממנו נמי יוצאין ורידין לכל הגוף אשר מוליכין שם הדם הזן את הגוף, שמקום שהיא חיה הוא במקום העורק הגדול הצומח ממנו שממנו יוצא ורידין לכל הגוף¹⁰.

ניטלה הכבד - מיקום הכבד בגוף הבהמה

⁹ שו"ע ונו"כ מא א יד יהודה א

¹⁰ וברש"י בב"ק דף ע"ח: כתב הנטילת הכבד הוא נבלה מחיים. אך בכאן לא איירי המשנה זולת מבשר הכבד לבד שניטל, הגם שנשארו כל הסמפונות והורידין אשר נכנס בהם הדם שמתהווה מהמאכל ומוליכין להגוף, מ"מ טרפה, זולת אם נשתייר הזיתים במקומות אלו, הגם שהמרה נמי תלויה בהסמפונות כמ"ש התוס'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

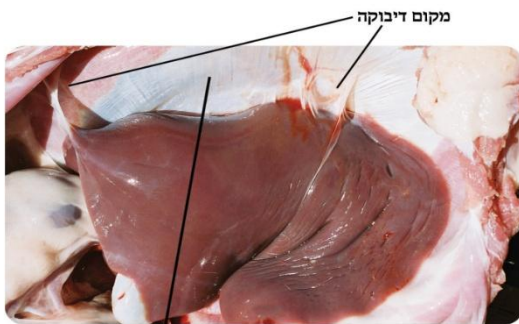
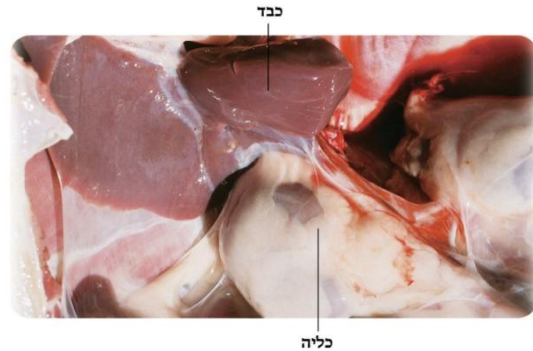
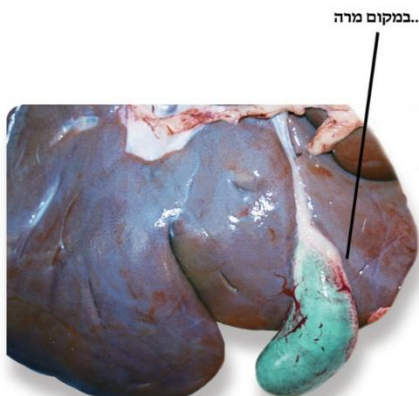
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ובשר הכבד לבד שניטל, הגם שנשארו כל הסמפונות והורידין אשר נכנס בהם הדם טרפה¹¹, זולת אם נשתייר כזית¹² במקום מרה וכזית במקום חיותו שהוא תלוי בו תחת הכליות, וכזית בטרפש הכבד¹³.

יותרת הכבד - טרפש

אבל בעוף¹⁴ יש להקל בנשתייר ב' זיתים¹⁵, אחד במקום מרה ואחד במקום שדבוקה ללב¹⁶.

¹¹ העיקר כמ"ש התוספות בר"פ א"ט שנשארה המרה דבוקה בנידי הכבד והסמפונות טריפה, ודלא כהרשב"א בת"ה דף מג"ע"ב שכתב שאין איסור נטילת הכבד אלא מחמת הסרון המרה וליתא, פר"ה.

¹² והנה שיעור הזית המוזכר כאן כתב בכרתי ופלתי אות ב' וד' דזית להומרא הוה חצי ביצה ולקולא אף שלישי ביצה ועיין באורח חיים סימן תפ"ו כמגן אברהם אות א' ובתרומת הדשן סימן קל"ט יע"ש. ומכל מקום אפשר דהוה ספק ספיקא פלוגתא דרבנותא ובאורח חיים סתם המחבר זית חצי ביצה וכתום' דסוף פרק גיד הנשה ד"ה חלקן יע"ש. שפ"ד שם א

¹³ בכליות, ורבינו ירוחם וקצת מפרשים אחרים פירשו שהיא מקום דביקתה בטרפש, ובתשובת מ"ב סי' קי"ג כתב שהעיקר כסברת רבינו ירוחם ודעימיה ושיש לסמוך עליהם להקל ואין זה עיקר אלא להחמיר כב' פירושי' וכ"כ האחרונים ז"ל ע"ש בט"ז ומשב"ז א, וש"ך א, והילכך צריך ג' זיתים באלו ג' מקומות. וצ"ע באותן מינים שאין להם מרה או אפילו צבי שהמרה שלו אינו אצל הכבד אי סני בכזית במקום שהיא חיה (דהיינו ב' זיתים לדידן) או דמ"מ בעינן דוקא כזית במקום שמרה דבוקה כנגדו במינים אחרים, והדעת מכרעת דלא בעינן ומ"מ לדינא צ"ע, מנחת יעקב ע"ש. ובה"י רע"א כתב מדהני נשתייר רק כזית במקום חיותא.

¹⁴ כבדא דאווזא הם בבי' חלקים, אם ניטל חלק הקמץ ונשתייר חלק הגדול כשר, ואם ניטל חלק הגדול עיין משאת בנימין סימן ק"ג וכנסת [הגדולה] [הנהות ב"י אות ד]. באר היטב סוף סימן. גל' מהרש"א שם.

¹⁵ ועיין תשובות שבות יעקב חלק (ג') [א] סימן נ"א דבעופות אין לה דביקות לכליות כלל שהכבד מונח למעלה על הבטן על גבי בני מעים והכליות מונחים בתחתיו העצם אצל האחור.

¹⁶ באר היטב [ס"ק א]. מובא בגל' מהרש"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

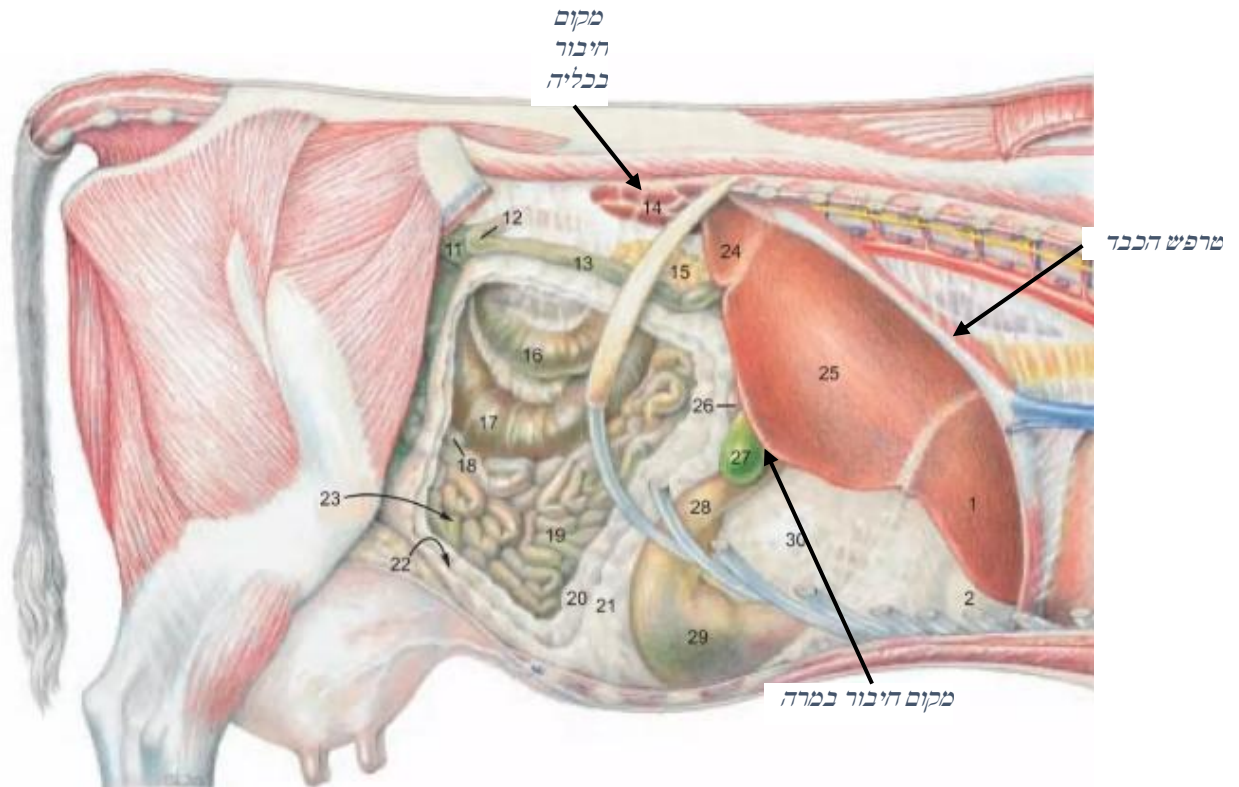
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ושיעור זה דותים הוא בכל בהמה וחיה הן דקה וגסה שוין אפילו בשור הגדול,

ובעוף הכל לפי 17 קטנו וגדלו 18.

ג. מתלקט מהו כרצועה מהו בעי רב אשי כזית מרודד מהו תיקו

17 בדין כזית ככבד של עוף קטן שאמרו שהכל הוא לפי הערך וחשבון כזית בשור הגדול. צ"ע אם לשער לפי ערך קוטנו של העוף, נגד ערכו של השור. או אם יהיה שיעור הערכים לפי ערכן של הכבדים. והיותר נראה כי הוא ע"פ ערך הכבדים, כי לפעמים יהיה עוף גדול ושיעור כבדו קטן. כנפי יונה

18 וכתב בתשובת משאת בנימין סי' ק"ג דאווזא ושאר עופות שנחלקה הכבד לשני חלקים וחלק אחד גדול מחבירו, דאם החלק גדול קיים אפי' ניטל ממנו ג"כ בשיפולי או כוליה איתנהו ביה וכשר, אכן אם נרקב או ניטל החלק גדול ממקום המרה או דבוק לכליות או במקום שניתלה בטרפשא וגם בחלק קטן ניטל במקום שתלויה בטרפשא יש להטריף אף אם השאר כולה קיים, כי בדקנו בכמה עופות ומצאנו שחלק גדול סמך למרה הוא דבוק לכליות ולא חלק קטן, לפיכך אם חלק גדול קיים כמ"ש כשר בכל ענין עכ"ל והובא במנ"י כלל וסי' פ"ח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

יהיו זיתים¹⁹ הללו כל אחד שלם במקומו²⁰, אבל אם לא היה כל אחד שלם במקומו אלא היה מתלקט חצי זית כאן וחצי זית כאן, או שהיו מרודדים ומרוקעים או שהיה כרצועה, ואפילו היה אחד מהם שלם במקומו והשני מתלקט או מרודד או כרצועה טריפה²¹. ולא דווקא תמונות אלו, אלא כל שאינו שלם כברייתו כזית באותן המקומות, אף על פי שכל השאר שלם, טרפה²².

אם כזית במקום שתלוי טרפש היה מרודד, וכזית במקום כליות שלם, יש להקל מכה ספק ספיקא²³.

אם נתעבה²⁴ הכבד²⁵ על כל פנים צריך להוציא הריאה לראות אם לא נשתנה למראה לובן, ונפקא מינה גם בעוף שאין הריאה צריכה בדיקה מכל מקום אם נתעבה הכבד צריך לראות מראה ריאה שאם נשתנה ללובן טריפה

ד. נדלדלה כבד ומעורה בטרפשיה ... אי למ"ד במקום מרה

הא איכא אי למ"ד במקום שהיא חיה הא איכא

¹⁹ שו"ע ונו"כ שם

²⁰ היינו אם לא נשאר אלא זיתים אלו אז צריך שיהיו עכ"פ שלימים במקומם, אבל אם כל הכבד שלם או אף אינו שלם לגמרי רק שעכ"פ נמצא בהכבד זיתים שלימים אשר מחוברים למקומות אלו עם קצת בשר בריא תו מצטרפין וכשר. יד יהודה שם ה

²¹ לכאורה נראה בדין זה אם אחד שלם במקומו והשני מתלקט כשירה, דמדינא לא בעינן שישתייר אלא כזית אחד כמו ששינו ניטלה הכבד ונשתייר הימנה כזית כשירה, ומשום דמספקא לן אי הוה במקום מרה או אי הוה במקום חיותא אמר רב פפא דבעי תרווייהו, ומתלקט ומרודד ומרוקע וכרצועה הנך בעיי' בגמרא הן דלא איפשטא ועלו בתיקו, וכיון שכן איכא למימר דהני איבעיא לא הוו אלא כששני הזיתים הם מתלקטים כו' אבל כשזית אחד קיים שלם והאחד מתלקט כו' כשירה משום דהוי ספק ספיקא ספק אם הזית שצריך שישתייר הוא אותו שהוא קיים שלם ואת"ל שאינו זה אלא האחר שמא מתלקט כו' דינו כשלם, אכן הבי"י הוכיח דין זה בביאור יפה מדברי הרמב"ם דטריפה ע"ש וכן הסכים עמו הפרישה ע"ש.

²² תבו"ש ד

²³ עיין בפלתי (ס"ק ג') שזהו הכל ספיקות (גמ' מ"ו ע"א, רמב"ם פ"ח הכ"ב) ולא ודאי טריפה. ולכך יש להקל בצירוף דחיותו תלוי בכליות

²⁴ דג"מ שם

²⁵ כבד גסה ונפוחה געשוואלען בלשון אשכנז, התיר שאילת יעב"ץ חלק ב' סימן נ"ח. ועיין מה שכתב שם סימן נ"ט מתיר כבד שיש בה צמחים לבנים מבית ומחוץ כעדשים קשים, וכתב דלא חמיר מריאה דקיימי צמחי וכנדי. חת"ס שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

נעקרה הכבד²⁶ במקומות הרבה ומעורה בטרפיש כאן מעט וכאן מעט כשרה²⁷.

ה. הריאה שניקבה ... קרמא עילאה ... קרמא תתאה ... אי אינקיב עילאה ולא אינקיב תתאה מגין

כבר התבאר לעיל דף מב. שהריאה יש לה ב' קרומים²⁸, ניקב זה בלא זה, כשר²⁹, שחבירו מגין ואינו צריך בדיקה³⁰. וי"א³¹ שצריך להוציא הריאה ולנפחה, ולשום רוק או פושרין במקום הנקב, לראות אם אינו מבצבץ, כדי שיוודע בבירור שלא ניקב הב', דכל מה דאפשר לברורי מבררין³², ולא נסמוך האידנא על בקיאותינו. בדיעבד, ובדיעבד יש להקל אפילו בדלא נפחה כלל, רק שידע במראה ובמישוש שאחת שלימה, דלא מחזקינן ריעותא מקרום אחד להשני

²⁶ שו"ע ונו"כ שם ה

²⁷ זה נפשט בנמרא דכשרה, מיהו דוקא אם מעורה עכ"פ בהטרפישין הגם שאינו חיבור יפה רק כאן מעט וכאן מעט, אבל אם נעקר כולו מהטרפיש פשוט דהוי כנימל, דנופל למטה ואין לו שום אחיזה כלל, דבמקום הכליות אינו אלא מדובק מעט למטה במקום הדקיד יהודה יג

²⁸ שו"ע ונו"כ לו א ושמ"ח שם א ב

²⁹ וניכר על ידי ראייה ומשמוש, ובדיעבד על ידי ראייה לחוד, אבל על ידי משמוש לחוד לא. כן משמע בתבואות שור [ס"ק א] ועיין בלבושי שרד ס"ק ג'. ובניקב עור אחד על ידי מחט, בכרתי ופלתי [פלתי ס"ק א] משמע דכשר, ובלבושי שרד ס"ק ד' גם בספק על ידי מחט ממריף. גל' מהרש"א שם.

³⁰ ש"ך ב ודייק שדוקא בכה"ג שנגלד כולו אבל ניקב אחת מהן א"צ בדיקה. ועיין שפ"ד שם יש לעיין דהא בסימן ל"ט אות ח' כתב דכל דאתיליד ריעותא צריך נפחה והביא לשון הר"מ ז"ל מעולם לא נפחנו ריאה בספרד ובמערב אלא אם כן נולד לה דבר מה אם כן בודאי בניקב קרום העליון יש לבדוק על ידי רוק במקום ההוא אלא דאם לא בדק כשירה דיעבד ובנגלד מעכב דיעבד ורובו ככולו. והתבואות שור תי' מה שמקשינן דברי בעל הלכות גדולות דכאן כתב שצריך בדיקה והא בכל ריאה פוסק דצריך ותי' דכאן פושרין בעינן יע"ש.

³¹ שמ"ח א

³² לדידן דנהיגין בסרכא עוברת על ידי משמוש, לנפח הריאה ולשום עליה מים, כמו שנתבאר ריש סימן ל"ט (רמ"א סעיף א'), ואף על גב דמחזקינן האי סרכא לריר בעלמא, אפילו הכי מבררין מאי דאפשר, הכא נמי יש לברר. ואף על גב דמהרמ"א ז"ל לא הגיה עליו כלום, יש לומר דסמך אמה שכתב ריש סימן ל"ט (סעיף א'), דיש לנפוח כשיש סרכא עוברת ע"י משמוש, וכוננתו דהוא הדין לכל ריעותות, כמ"ש הש"ך שם (ס"ק ה'), ועמ"ש ש"ך סוף סימן זה (ס"ק ל"ה). תבו"ש שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

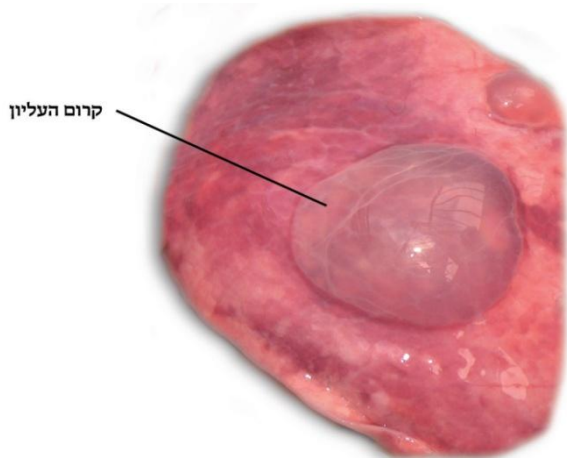
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

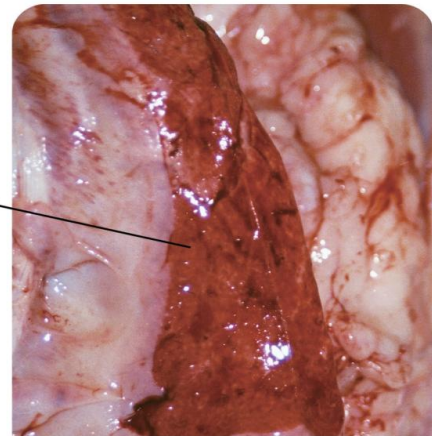

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ניקבו שניהם, אפילו נקב משהו ולית ביה חסרון, זה כנגד זה, טריפה. ואם נקבו זה שלא כנגד זה כשרה³³, שאי אפשר לרוח לצאת שהרי שני הקרומים דבוקים הם זה בזה ורוח לא יבא ביניהם. וי"א³⁴ אפילו זה שלא כנגד זה, טריפה, שענין הריאה לכלוא את הרוח בקרבה, והרי הרוח יוצא דרך נקב שבתחתון והולך בין הקרומים עד שיוצא דרך נקב שבעליון, ולכן הוה ליה כנקב מפולש³⁵.

³³ דעת המחבר ומהרש"ל כמו בקורקבן בסי' מ"ט ולא דמי לושט דסי' ל"ג סעיף ד' דהתם ע"י שהוא מתפשט מתוך האכילה מתרמי אהרדי כמ"ש שם. ט"ז שם א

³⁴ רמ"א שם וכן דעת הנהגות אשר"י [חולין פרק ג סימן יג] ורבינו ירוחם נתיב ט"ו [חלק ה] אות ו' [קכג, א] דטריפה, וכן מסקנת שלטי גבורים [שם י, א אות ז], וכן דעת האיסור והיתר כלל נ"א [דין ד], וכן כתב בדרכי משה [אות א] בשם מהרא"ק, וכן דעת הרא"ה בבדק הבית [בית ב שער ג] דף ל"א [ע"ב], ובספר ב"ח [מט, ב דבור ראשון], וכן כתב בספר מחזיק בדיק בהלכות נקובה סימן (ו') [טו] [תיקון הבדק אות ה] שכן נוהגין, וכן נמצא בבדיקות האחרונים. ש"ך שם ב

³⁵ לבוש. וש"ך א, ולפ"ז אפילו אינם בצד אחד וכ"כ בנקה"כ, אף שזה באונה א' וזה באונה ב'. גל' מהרש"א. אולם בט"ז א כתב טעם אחר דסבירא להו דגם כאן כיון שהריאה שואבת כל מיני משקה וגמדא ופשטא ומשמעת קול אפשר דמתרמות אהרדי וע"כ הדבר פשוט דכאן לא אסור אפי' ליש מטריפין אלא אם שניהם מרוח אחת וכמ"ש בסי' ל"ג לענין ושט ק"ו כאן כנ"ל. ובפר"ח כתב כטעם הש"ך ובכל זאת היקל בנקבים משתי רוחות. אך עיין גל' מהרש"א שאחד בערוגה דימין ואחד בערוגה שמאל כשר לכו"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואפילו נבדקה הריאה³⁶ ולא יצא רוח מנקב החיצון, אין להכשיר, דאין משקל לרוח שיבא לעולם בסגנון א', פעם בא בין הקרומים ופעם הקרומים לאחדים ורוח לא יבא ביניהם. ועוד דאפילו נניח שמעולם לא בא בחייה בין הקרומים, מכל מקום כיון דעומד לכך כנקב מפולש דמי

ו. האי ריאה דאגליד נאהינא סומקא כשרה

אפילו נגלד³⁷ (פירוש נקלף) קרום העליון כולו, כשרה³⁸, אלא שצריכה בדיקה בנפיחה³⁹, וגם נגלד רובו הוא ככולו וצריך בדיקה⁴⁰, שהקרום התחתון הוא דק ויש לחוש שמא ניקב. והאי בדיקה לעיכובא היא, ואי אירע שלא בדקה טריפה⁴¹.

ו"א⁴² שצריך שיבדקנה כדרך שבדק ריאה המשמיעה קול כמבואר להלן, ומעילה הבדיקה אף בימינו⁴³.

אולם אם⁴⁴ נמצא בועה⁴⁵ אפילו בועה של מים זכים⁴⁶ על מקום שנקלף העור העליון יש להטריף כי הוי כקרום שעלה מחמת מכה⁴⁷.

³⁶ שמ"ח שם ב

³⁷ שו"ע ונו"כ שם ב

³⁸ ואם נשבר צלע כנגדו וניכר שהגלד בא על ידי השבר, כגון שנקרע עור העליון בחזקה ואין הקצוות שוות, טריפה. זבח שמואל [דיני נקובה סעיף א] והכרעת ספר ראש אפרים ושם בתשובות סימן י"ח, דלולי זה אין השבר בצלע ולא המכה מטריף בנגלד. גל' מהרש"א

³⁹ אמנם הבדיקה התבואות שור כתב דצריכה פושרין ומשאר אחרונים לא משמע כן אלא נפיחה כראוי וצ"ע.

משב"ז ב

⁴⁰ שמ"ח שם ג

⁴¹ תבו"ש ה

⁴² שמ"ח שם ג

⁴³ כיון דלאו חיובי היא כל כך, מה שאין כן להלן כריאה שהשמיע קול דינא דגמרא היא מבלי שום חולק, בהא יש לפסוק כהאגודה (פ"ג סי' מ"ו) הביאו ש"ך ס"ק מ', דפסק דאין לסמוך האידנא בהא אבדיקה. ומשמע שכן דעת המ"ז סימן ל"ט ס"ק ו', ולא כדמשמע קצת דעת שאר אחרונים. תבו"ש טו

⁴⁴ רמ"א שם

⁴⁵ וה"ה סירכא שלא כסדרן על מקום הנגלד טריפה ולא מהני מיעוץ פרמ"ג במשבצות זהב (סי' ל"ט סקי"ח) ואף סירכ' תלווי' נלע"ד דטריפה. ח"י רע"א

⁴⁶ ש"ך ג ומיהו נגלד פורתא ונמצא בועה מים זכים על מקום הנגלד יש לצדד בהפסד מרובה דלא הוה ב' לריעותא. שפ"ד שם

⁴⁷ כלומר שקרום התחתון הוי קרום מחמת מכה. ש"ך ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

יש אומרים אם נפחו הריאה כדרכה ונקרע הקרום מחמת הנפיחה, טרפה⁴⁸. אבל אם נפחוה יותר מדאי כשרה דאמרינן בעודה בחייה לא היתה נפוחה כ"כ וכן מעשים בכל יום שמכשירין⁴⁹.

דף מו:

**ז. האי ריאה דאושא אי ידעינן היכא אוושא מותבינן עלה
גדפא ... אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה ואי לא ידעינן
היכא אוושא מייתינן מתיכלתא דמיא פשורי ... אי
מבצבצא טרפה ואי לא כשרה**

ריאה⁵⁰ שמשמעת קול כשנופחין אותה, צריכה מדינא דגמרא בדיקה.

אם ניכר וידוע המקום שהקול יוצא ממנו, מניחין עליו רוק או תבן וכיוצא בו ונופחין בו, אם מבצבץ הרוק או מתנדנד התבן בידוע שהיא נקובה וטריפה,

ואם אין יודעין המקום שממנו יוצא הקול הבדיקה הוא כך, שינפחנה תחלה כראוי, לראות ששלימה היא, ועולה בנפיחה בכל מקומותיה, ואח"כ ישימה במים פושרין דוקא, דהיינו שיהיו כחמימות הרוק בצאתו מהפה, או קצת קרים יותר מזה⁵¹.

⁴⁸ בס"ל"ט הביא מו"ח ז"ל דברי ד"מ שכתב דין זה וכתב עליו וז"ל ולא נהגו כן ומעשים בכל יום שנשבר מחמת חוזק הנפיחה ומכשרינן לה ולכן לא הביאו הר"ב בהגהת ש"ע עכ"ל ונעלם ממנו בהחיה שעתא הנ"ה זאת אבל מכל מקום כדבריו כן הוא שכל הבודקים שראינו אומרים כן ונראה שכן הוא מן הדין כיון שאין אנו יודעים היאך היתה הבהמה נפוחה בחייה כדאייתא סי' ל"ט סעיף ה' ע"כ אין לנו להטריף כאן דאנו אומרים שהבהמה לא היתה נפוחה כל כך כמו שמנפח הבודק. ט"ז ג, ובבדיקות הר"ץ ושאר אחרונים כתוב וז"ל ואם נשבר הקרום מחמת הנפיחה יבשה היא וטריפה פי' שנשבר הקרום בנפיחה סביב היובש יבש הוא וא"צ בדיקה לראות אם הוא יבש עכ"ל ואפשר דבכה"ג מיירי הבדיקות ישנים והרב הגאון אמ"ו ז"ל פירש דהבד"י והר"ב מיירי כגון דאיכא שום ריעותא בריאה כגון מראה וכה"ג דצריכה לנפחה לראות אם תעלה בנפיחה ואם נשבר הקרום ואין כאן ריעותא טרפה דאמרי' ממ"נ אי דיינין לה כדקודם נפחה טרפה היא ואי כלאחר נפיחה הא נשבר הקרום ואישתמיטתיה להב"ח בסימן ל"ט סוף סעיף ט"ז דברי הר"ב בהג"ה זו ע"ש. ש"ך ה

⁴⁹ ש"ך שם ה

⁵⁰ שו"ע ונו"כ שם ד

⁵¹ דאם ישימה במים חמין או צוננים יסתם הנקב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

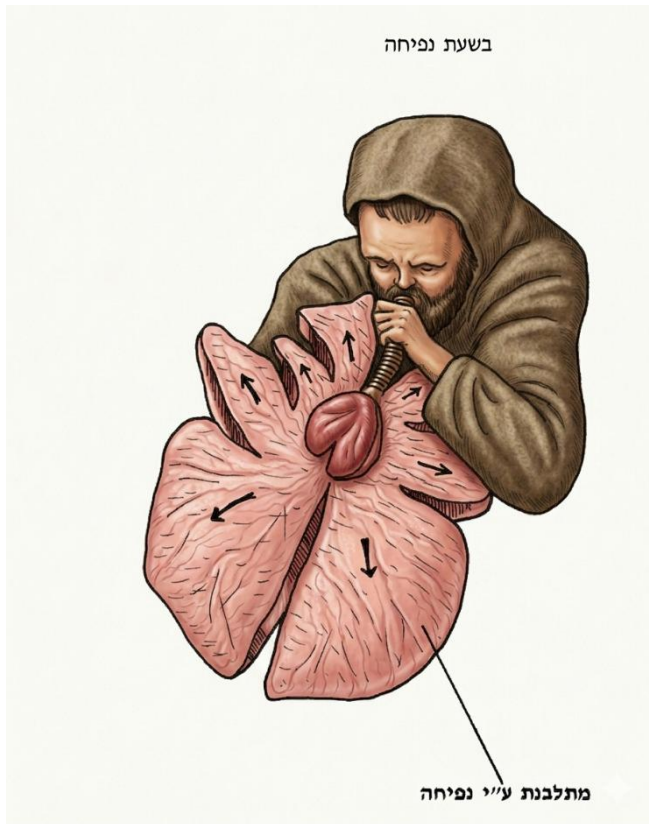
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולא יהיו חמין ולא קרים, מפני שהחמין מכווצין את הריאה וסותמין את הנקב ואין כאן בדיקה, והקרים מקשים את הריאה ומותחים את הקרום העליון ומתקרע בנפיחה ויטריפנה שלא כדין.

וינפה בה כראוי, בכדי שידע שאין בה נקב משהו, שאם יהיה בה נקב משהו, יבצבצו המים.

ואם לא נבדקה כך, טריפה מספק⁵². ואם לאו כשרה⁵³.

ואם הושמה הריאה פעם א' במים חמין או קרים, שוב אין מועיל לה בדיקת פושרין.

והאידינא אין לסמוך בהא על בדיקתינו⁵⁴, וטריפה, ואפילו יודעים המקום שמשם הקול יוצא.

⁵² ואף על גב דיתבאר לקמן סעיף ל' בס"ד דאנן לא בקיאיין בבדיקה, מכל מקום כיון דנראה מהפוסקים דלא אתפריש בגמרא כל כך שתהיה בדיקה זו מעכבת, יש להקל ולסמוך עליה אפילו בזמן הזה.

⁵³ והברת הקול הנשמע בה הוא מפני שהקרום התחתון ניקב וע"י כח הנפיחה הרוח הולך בין שני הקרומים ומשמיע קול ההברה. לבוש

⁵⁴ אף על גב דלעיל גבי הגלידה כתב לסמוך על הבדיקה, הא כתיבנא התם טעמא דלאו חיובי היא כל כך, מה שאין כן הכא דדינא דגמרא היא מבלי שום חולק, בהא יש לפסוק כהאגודה (פ"ג סי' מ"ו) הביאו ש"ך ס"ק ט', דפסק דאין לסמוך האידינא בהא אבדיקה. ומשמע שכן דעת ה"מ"ז סימן ל"ט ס"ק ו', ולא כדמשמע קצת דעת שאר אחרונים. תבו"ש טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ואם השמיעה קול פעם א', ונפחה אחר כך ואינה משמעת קול, מכל מקום טריפה, דאנן לא בקיאים בנפיחה, ואפשר דאי הוה ידעינן⁵⁵ לנפחה ממש כדמעיקרא, הוה מפקי קול.

ח. ריאה שהאדימה מקצתה כשרה כולה טרפה א"ל רבינא לרבא מקצתה מ"ט דהדרא בריא כולה נמי הדרא בריא

ריאה שנשתנה⁵⁶ מראיתה הרגיל בה, יש מראות שאם נתהפכה לאותה מראה, טריפה, דקיימא להו לחז"ל, דכל שנראה בעורה מראה זו, כבר נתקלקל העור ועתידה לינקב, ומטעם זה אפילו רק משהו נשתנה למראה זו, הוה ליה כנקב משהו, וטריפה.

ויש מראות שאפילו נשתנית כולה לאותה מראה, או בכמה מקומות, כשירה, דקים להו להכמינו זכרונם לברכה דהדרא בריא.

סימן למראות הפסולות⁵⁷, אל תאכלו מן הבשר, "מוריקא בישרא שחור לבן".

מוריקא – כחלמון ביצה, או כשעוה, או כאתרוג, או כזהב, או כל הנוטה לצהוב.

בישרא – נוטה לצבע לבשר חי

שחור – כדיו, אבל אם נוטה קצת לשחור, יש להכשיר.

לבן – כבקעת עין, ובין שהוא כלובן ביצה, טריפה. וכל הנוטה ללובן יש להטריף, דאין אנו יודעים באיזה עין שיערו.

⁵⁵ עוד יש לומר דאפילו מדינא דגמרא כהאי גוונא מקרי ריאה דאוושא, ולא מתכשרא בלא בדיקה, דיש לומר הא דאינה משמעת קול השתא, היינו משום דמנפיחה קמא אתרחב הנקב קצת, או נקרע בתוכה איזה דבר מחמת נפיחה, שעל ידו היה מתחלה הקול יוצא דרך הנקב קצת, דודאי לאו כל ריאה דאנקבה מוציאה קול, כן נראה לענ"ד פשוט תבו"ש טז

⁵⁶ שמ"ח לח א

⁵⁷ שו"ע ונו"כ לח א – ד ושמ"ח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

סימן למראות הכשירות, בַּמְרָעָה טוֹב אֶרֶץ"ד, "אדום רַקִּיעַ עֶשְׂבִּים כּוּחֵלָא אדום – אפילו אדומה ביותר, אין זה לקותא, רק תלינן שהיא מחמת שהדם אינו נבלע כולו בתוך הריאה, והיא מבחויץ. ובכלל אדום, מראה הכבד חי, דצלי נוטה לפעמים לצבע אחר.

וכל מראה אדום יש להכשיר, רק שלא יהא נוטה לצהוב, או לשאר מראות אסורות, גם שלא יהא לו מראה בשר,

רקיע – הוא מראה כחול⁵⁸ בהיר, וכל מיין כחול יש להכשיר, כמחול, וכדומה.

עשבים – היא כל מיין ירוק גרייץ, וכל מיין ירקות זה יש להכשיר.

כוחלא – היא צבע כחול כהה או סגול⁵⁹, ובין שהיא כהצבע עצמה ובין כהנצבע ממנה, יש להכשיר.

כל מיני גוונים אלו, קים להו לחכמינו זכרונם לברכה דלאו לקותא גמורה הן, יש מהן שעדיין לא הוטל דם בריאה, וזה טעם ירוקה, ויש מטעמים אחרים.

אם יש בה מראות אחרות שאינם נכללים לא בפסולים ולא בכשרים, כגון מראה ברויץ וגר"א וכדומה, נראה לי להטריף, כיון שלא נתפרשו בהדיא להיתר, ותו דדלמא נכללים במראות האסורים אלא שאין אנו בקיאים כל כך.

והרבה צריך הבחנה להבודק בענין המראות. וראוי שלא יורה שום בודק בשום מראה, רק יביא לפני חכם מורה הוראה, ויעיינו כולם במתון. זולת מראה שכבר הורגל בהם הבודק, ועלו בידו כמה פעמים להיתר על פי מורה, אזי יוכל להורות בעצמו, ובלבד שידקדק ויעיין היטב ובמתון אם אין בה שום צד נטיה.

כל אלו מראות האסורות, אין עושין בהם מעשה עד שינפחו הריאה וימרסו בה בידיים כדי שתעלה היטב בנפיחה, וגם אולי יש איזה ליחה על העור שזה מראיתה, ואם אחר הנפיחה חזרה למראה ריאה, כשירה.

⁵⁸ ירוק בל"א. במהר"י ווייל (דין מראות בריאה) דמראה כוחלא הוא בל"א. והרא"ש (סי' י"ט) כתב דמראה ירוקה ככרתי הוא בל"א, ודומה לרקיע. וכן הוא בתוספות (מ"ז ע"ב ד"ה אלא) דבין ירוק כרקיע ובין כעשבים יש להכשיר. ומשמע דכל מיין אותו צבע יש להכשיר, מדלא אמרו ירוקה ככרתי כשרה וכעין פלוני טריפה, כדמחלקינן בשאר צבעים, אלא דאין חילוק. וכן דעת האחרונים ז"ל. תבו"ש שם יא
⁵⁹ לאזור או מונקיל בלא"ה ועיין שו"ת פני יהושע חלק א אבן העזר סימן ח המכה נשתנה מראיתו שהיתה בחייו אדומה נשתנית למראה הכחול צבע שקורין לאזור כדרך מכה זו להשתנות לאחר מיתה למראה זו כמו שמעידין אנשים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אפילו אם אחר כך כשנחה מנפחתה חזרה למראה האסורה, וכל זמן שהיא נפוחה אין בה מראה האסורה, כשירה, דכל מידי דמשערין בה, כשהיא נפוחה משערין, דבחייה נפוחה הריאה שלה.

היה בריאה אדמומית⁶⁰, אפילו כל שהוא, ויש מכה בדופן כנגדה, טריפה. דרגלים לדבר דהמכה הזאת שלטה גם בריאה, ולקותא היא שסופה לינקב. ולכן כשיש אדמומית בריאה, צריך לבדוק בדופן נגדה. ונראה לי דאם לא בדק, יש להכשיר.

ואם יש מכה בדופן נגד אדמומית הריאה, ונפחה לריאה, וחזרה למראה ריאה, כשר. ואם לא חזרה למראה ריאה, רק למראה אחד מהמראות המותרות, נראה לי דיש להקל בהפסד מרובה⁶¹.

וכש"כ אם גם מתחלה נגד מכה שבדופן ליכא אדמומית, כ"א אחד משאר מראות המותרות, שיש להכשיר אפילו בלא הפסד מרובה.

ואי ליכא מכה בדופן, רק שנודע שהוכתה אדופן, ומסתברא שמזה באה האדמומית בריאה, יש להטריף.

אם יש על הריאה כמו נקודות אדומות, צריך לבדוק אחר נקבים במקום האדמימות. ואם לא בדק, טריפה.

ט. ושאר שקצים ורמשים עד שיצא מהם דם ... נצרך הדם אף על פי שלא יצא

כבר התבאר במסכת שבת דף קז. שהשוחט, אב מלאכה וחייב עליו. ולא דוקא שוחט, אלא הנוטל נשמה מכל מיני בעלי חיים שהן פריין ורביין, בכל אופן שממית הבעל חי אע"ג שלא יצא ממנו דם חייב משום נטילת נשמה.

⁶⁰ רמ"א שם ד

⁶¹ הוא דעת רבינו אפרים, ופסקו כוותיה הרא"ש (סי' י"ג) והטור והרמ"א ז"ל בהג"ה (סעיף ד'), וכתב דכן המנהג. אבל הבית יוסף (ד"ה ומ"ש או אדומה) וים של שלמה (סי' כ"א) מכשירים בהא. וכתב הפ"ז (ס"ק ד') דיש להכשיר בהפסד מרובה, וכתב הים של שלמה סימן כ"א על הרא"ש וזה לשונו, ומה אעשה שרוצה להכריע נגד כל הגדולים, הרי"ף (י' ע"ב) ורש"י (מ"ו ע"ב ד"ה אלא) והרמב"ם (שם פ"ז הל' י"ט) כולם פירשו לא שנא וכשרה כו', והסכימו לדבריהם הרמב"ן (מ"ו ע"ב ד"ה ריאה) והר"ן (י' ע"ב) והרשב"א (תוה"ב הארוך ב"ב ש"ג, ל"א ע"ב) כו', עכ"ל. תבו"ש מז ועיי"ש בפ"י הסוגיא לפי"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תולדת המלאכה⁶² היא החובל כלומר הוצאת דם⁶³, שמכיון שנאמר כי הדם הוא הנפש מה לי מוציא כולו מה לי מקצתו, וע"כ אפילו מוציא מקצת דם חייב.

ולא עד שיצא דם ממש, אלא אפילו החובל באחד מאברי החי עד שנצטרך הדם תחת העור, אף על פי שלא יצא לחוץ חייב לפי שהיא חבורה שאינה חוזרת. שכיון שנצטרך הדם תחת העור שוב לא יוכל לחזור למקומו, אלא שהעור מעכבו עתה מלצאת לחוץ וחייב משום נטילת הדם שבאותו מקום.

במה דברים אמורים בחובל באדם או בבהמה וחייה או בעופות או בשמנה שרצים האמורים בתורה (בפרשת שמיני) שהם החולד והעכבר וגו' שכל אחד מאלו יש לו עור המעכב על הדם מלצאת, אבל החובל בשאר שקצים ורמשים אינו חייב עד שיצא מהן דם, אבל אם נצטרך הדם ולא יצא הרי זה חבורה החוזרת שאלמלא נעקר הדם ממקומו היה יוצא לחוץ כיון שאין לו עור המעכבו, ועורן רך ממש כבשר וישוה אה"כ לקדמותו לפיכך אינו חייב עד שיצא דם.

כ"ז דוקא כשצריך לדם החבלה לכלבו או לאיזה ענין, או לבשר שנצטרך בו הדם להאכיל לכלבו עם דמו, כמבואר לעיל, שאם לא כן הוא בכלל מקלקל ופטור, וגם הרי הוא מלאכה שאינה צריכה לגופא⁶⁴.

י. ריאה שיבשה מקצתה ... כדי שתפרד בצפורן

⁶² שו"ע ונו"כ או"ח שמו"ח

⁶³ אך דעת הרמב"ם פ"ח ה"ז שחובל חייב משום מפרק שהוא תולדה דדש דדמים שמפרק מתחת העור כמפרק תבואה מקשיה דמי ואע"פ שלא יצאו לחוץ מ"מ נעקרו ממקום חבורם (ואע"ג שאין דישה אלא בגידולי קרקע דעת הרמב"ם דבעלי חיים לענין זה כגידולי קרקע דמו וכמש"ש במ"מ) (בה"ל שם סעי' ח ד"ה והחובל)

⁶⁴ ואם עשה חבלה באדם דרך נקמה או בבהמה חיה ועוף של חבירו באופן זה, ויצא הדם או נצטרך, דעת הרמב"ם שחייב בזה בכל גווני דמלאכה שאינו צריך לגופה, חייב. וגם מקלקל לא הוי, שהרי עושה נחת רוח ליצרו מפני שמיישב את דעתו בדבר זה וינחה יצרו והואיל וחמתו שוככת בדבר זה הרי הוא כמתקן וחייב, (מ"ב שם ס"ק ל ולב וחיי אדם כלל לא סעי' ד)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ריאה שיבשה⁶⁵ משהו⁶⁶ מבחויץ, טריפה, ולא מהני שום בדיקה, דכל יבש כניקב דמי. ואיזהו יבש, כשנפרך בצפורן, ואנן אין בקיאיין בזה⁶⁷, לכן כשמשרטט בצפורן על הריאה, ונראה השרטוט בתוכו, הוה ליה יבש.

ואם חוזר לקדמותו מעצמו לאט לאט, אף על גב דאינו חוזר לאלתר בהסרת הצפורן, כי אם בהמשך קצת, לא הוה ליה יבש, אבל אם חוזר על ידי משמוש ידים או נפיחה יתירה, אפילו לאלתר, הוה ליה יבש.

אם אינו חוזר, אף על גב דניקב באותו מקום ומוציא דם, יש לאסור⁶⁸, דילמא נתיבשו הקרומים לבדם.

ואם יש חשש יבש או קמט⁶⁹, ונפחה ונקרע הקרום אצל המקום, טריפה.

יא. איזו היא יבשה שאם תינקב ואינה מוציאה טיפת דם גבי

אוזן בכור

באדם ובהמה⁷⁰ מי שיבשה אזנו כדי שתנקב ולא תוציא דם⁷¹, הרי זה מום ואינו ראוי לכהונה ולקרבת על המזבח ולבכורה.

⁶⁵ שו"ע ונו"כ יו"ד לו יג

⁶⁶ לשון הגמרא (מ"ז ע"ב) והפוסקים, יבשה מקצתה. וכיון דלא יהבו שיעורא להאי מקצת, אלמא אפילו משהו בכלל, וכן הוא להדיא במיימון פרק ח' מהלכות שחיטה (הל' ז), וביאר שם הטעם דיבש כהסר דמי, ועיין שם בכסף משנה (ד"ה ומ"ש לפיכך). תבו"ש שם סד

⁶⁷ רמ"א שם וש"מ"ח כח

⁶⁸ אף על גב דבגמרא (שם) אהא דכדי שתפרך בצפורן, פריך כמאן כרבי יוסי בן המשולם, דפירושו דלרבנן אפילו לא הגיע לנפרך בצפורן רק דאינו מוציא דם, הוי ליה יבשה, ומוכח מזה דאם מוציא דם לכולי עלמא לא הוי ליה יבש, ופלוגתיהו באינו מוציא דם רק דאינו נפרך בצפורן, ע"ש. יש לומר דהיינו באוזן בכור, אבל הכא כיון דאפילו נתיבשו הקרומים לבד יש להטריף, דכל יבש כנטול דמי, והוי ליה ניקבה הריאה, אם כן היישנין ליבש הקרומים בלא הבשר, והדם יוצא מהבשר. ומכל מקום פריך בגמרא שפיר, דכיון דסבירא להו לרבנן גבי אוזן בכור, דהוי ליה יבש בשיעור דעדיין לא הגיע להיות נפרך בצפורן, מאי טעמא בריאה לא הוי ליה יבש כי אם כשנפרך בצפורן, והוי ליה למיהב שיעורא דזוטר מהא. ותו דהול"ל תרווייהו, או שתפרך או שאינה מוציאה דם, לאורי דאם אינה מוציא דם אף על גב דאכתי אינה נפרכת הוי ליה יבשה, אלא דאתיא כרבי יוסי בן המשולם. תבו"ש סו

⁶⁹ ש"ך ה

⁷⁰ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ז הלכה ג

⁷¹ ופסק רבינו כת"ק אולם הטור פסק שם כר"י בן המשולם יעו"ש ותמה עליו הב"י יעו"ש (ועי' בדברי המודות מש"כ בזה יעו"ש היטיב).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

יב. האי ריאה דקיימא גילדי גילדי אוכמי אוכמי חזותא חזותא כשרה

לפעמים⁷² יש על הריאה קליפות כמו נתק, קולפין הקליפות ממנה, ואם מתחתיהן נמצאת הריאה שלימה, כשירה. וצריך לנפחה, דהא הוה ליה על כל פנים ריעותא כמו מראה.

ואפילו יש סירכות כלומר פירוש, חוט של ריר מקליפה לקליפה, אין זה סירכות הריאה, וכשירה.

גם נמצאת לפעמים על הריאה שומות, שקורין ווארצליין, הרי זה כשירה.

וכבר התבאר מראות כשירות שאפילו נשתנית כולה לאותה מראה, או בכמה מקומות, כשירה, דקים להו להכמינו זכרונם לברכה דהדרא בריא, ואפילו יש בה הרבה מראות משונות זו מזו, וכולם ממראות הכשירות, הרי זה כשירה.

יג. אין מקיפין בבועי

⁷² שו"ע ונו"כ לה"ה ושמ"ח ח"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

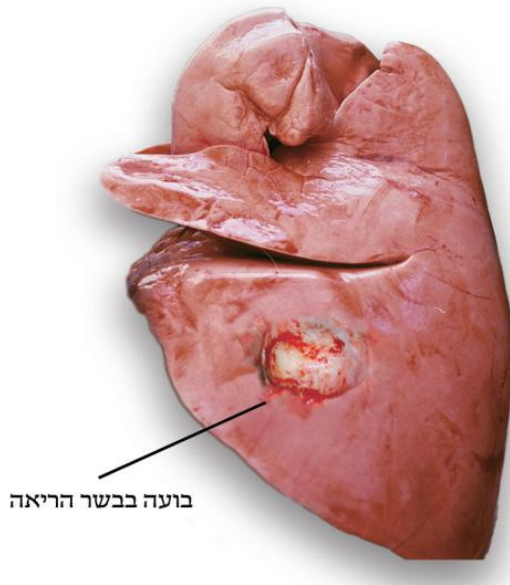
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

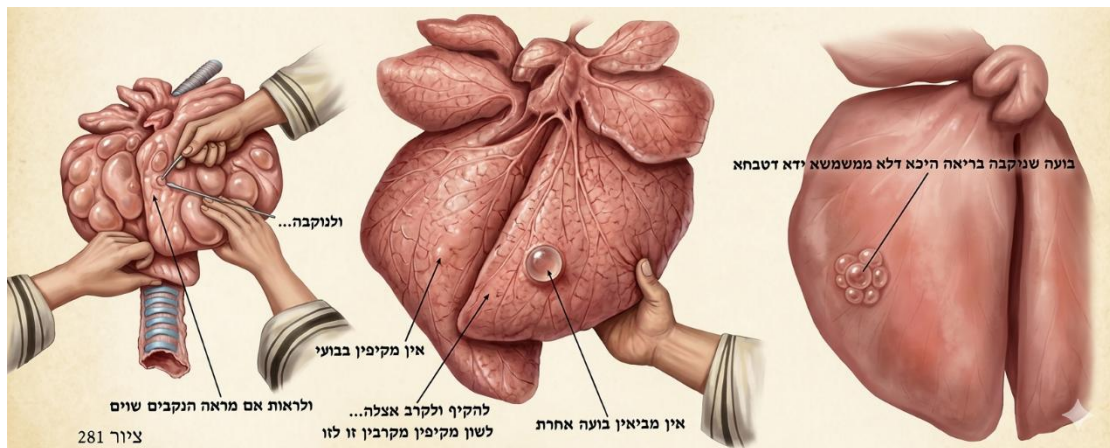
אבעבוע שנמצא בו נקב⁷³ היכא דלא ממשמש ידא דטבחא, ואינו יודע אם נקב מחיים או לאחר מיתה, טריפה.

בועא שנמצא בו נקב היכא דממשמש ידא דטבחא, כשירה, ולא הוה תרתי לריעותא.

וכל מקום דתלינן להכשיר בנקב, צריך לעיין בצלעות שנגד הנקב, שאם יש שם ריעותא, טריפה, ואם כן כל שכן הכא שהנקב על הבועא, ואפילו בהא מכשירים בדיעבד בדלא ברק בצלעות.

בועה בבשר הריאה

**יד. הני תרתי אוני דסריכזן להדדי לית להו בדיקה ולא אמרן
אלא שלא כסדרן אבל כסדרן היינו רביתיהו**

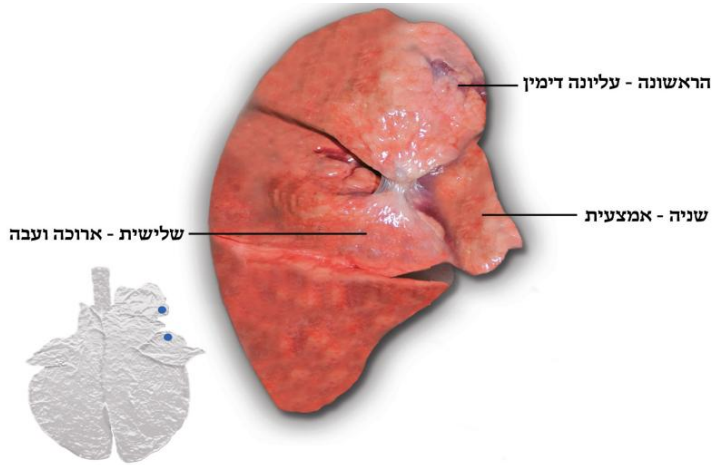
⁷³ שו"ע ונו"כ לו ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ריאה אם יש בה
סירכא, פירוש, חוט
של ריר, ראשה אחד
דבוק באונא זו, וראש
השני דבוק באונא
אחרת, שלא בסדרן
טריפה.

ודוקא שלא בסדרן,
פירוש, לא מיבעיא
שנסרכה אונא

ראשונה מאחד מכל המקומות שבה לשלישית כל מקום שבה, אלא אפילו
נסרכה אונא לאונא שאעלה, בין בימין בין בשמאל, מנגב זו לגב חברתה, או
לחדודה, או לחתוכה, דהיינו מקום שמחותכים האונות זו מזו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

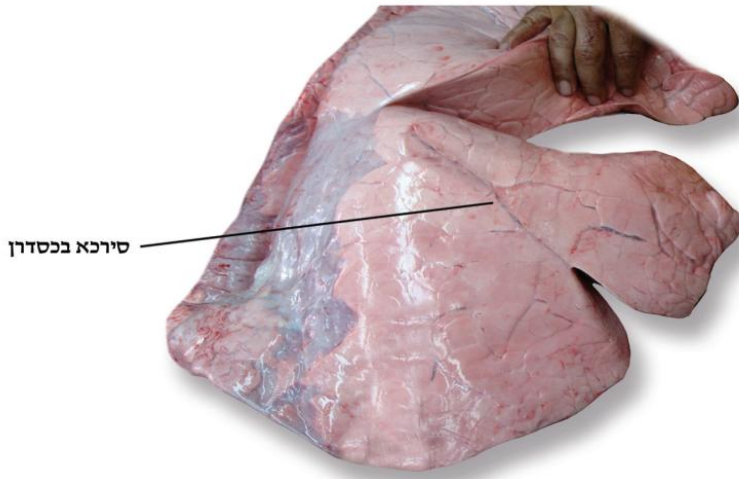

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לחיתוך ערוגה שכנגדה, או מחיתוך ערוגה לקנה שביניהם, כל זה מיקרי שלא כסדרן, וטריפה.

אבל נסרכו שתי אונות הסמוכות להדדי בחיתוך שביניהם, דהיינו מחיתוך לחיתוך שאצלה, זה הוה כסדרן, וכשירה.

ובטעמי טריפות סירכא, נחלקו רבותינו זכרונם

לברכה, שיטת רש"י⁷⁴ דאין סירכא בלא נקב, שמתוך שהריאה שואבת כל מיני משקין, ונעשים עב בתוכה, ויוצאים מעט מעט דרך הנקב שנולד בה, ונקרשים ונעשים סירכא, ונדבקים למקום אחר, ולכן שלא כסדרן טריפה, דסירכא זו הוה ליה קרום שעלה מחמת מכה, ואינו קרום, שסופו ליסתר.

ואף על גב דקרום זה יש לו חיזוק במקום אחר, דהיינו במקום שנסרך ראשו השני, אין זה חיזוק, דעשוי להתפרק מחמת נפיחת הריאה בחייה, ומושכת אונא זו לכאן וזו לכאן.

אבל בכסדרן אין עשוי להתפרק, דבחייה החיתוכים שוכבים זה על זה ודוחקים זה את זה ואין נפרדים, והסירכא הולכת ומתחזקת וסותמת היטב, וצריך לומר לפי זה, דאף על פי שדרך האונות למשוך לכאן ולכאן על ידי נפיחה, מכל מקום החתוכים נשארים שוכבים זה על זה בלי המשכת מקום ממקום, וכשנופחין, שניהם מתגדלים בחיתוכם כאחד. ולמעלה מחיתוכים,

⁷⁴ רש"י חולין מ"ו ע"ב ד"ה לית להו בדיקותא, וז"ל, שסירכא זו מחמת נקב היא באה וכו', עיין שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

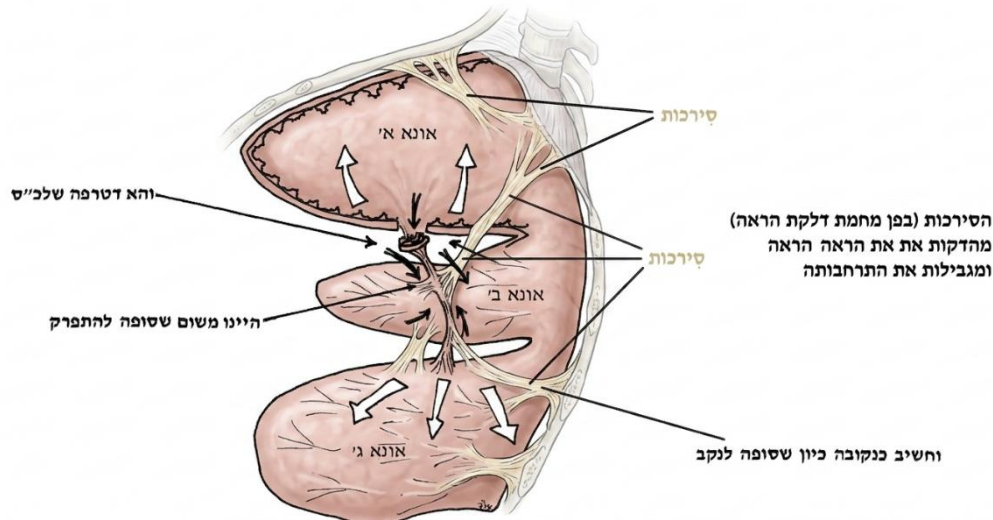
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

נמשכים זה לפנים וזה לאחור וכיוצא בזה.

ויש מוסיפים עוד טעם, דבכסדרן עדיף מפי, לפי שהנקב דשם עומד ליסתם, שלעת צאת השואבת ממנה, אינו נופל, שהחיתוך שכנגדו מחזיקו ומיד נקרב ונעשה קרום, וכיון שעלולה ליסתם וגם נסתם בטוב, הוה סתימה מעלייתא.

ויש אומרים דכסדרן משום הכי מהני לה הקרום, מפני שיש לנקב זה שתי הגנות, אחד החיתוך שכנגדה השוכב עליו תמיד, ואחד הקרום דהיינו הסירכא, משום הכי לא דמי לשאר קרום שעלה מחמת מכה, וכל זה הוא לטעם זה, שהוא שיטת רש"י ז"ל וסייעתו.

שיטת התוספות, וסבירא להו דסתם סירכא לא חיישינן בה לנקב, דרגילות הסירכא להיות בריאה מחמת ליחות שבה מהמשקים ששואבת לתוכה, רק אם נסרכה שלא כסדרן, מחמת נדנוד האונות, עשויה להתפרק עם קרום הריאה מקום שדבוקה בו, ויהיה ניקבה הריאה, וכל העומד לינקב כנקוב דמי, מה שאין כן בכסדרן, אין נפרדים בחייה זה מזה, ואין עשוי להתפרק.

שיטת הראב"ד, דטעם דשלא כסדרן טריפה, משום דאין סירכא בלא נקב, וכמו רש"י ז"ל, ובכסדרן, כיון שבחייה שוכבת ודוחקת זה על זה, רגילות לבא סירכא מתוך דוחק, ואלו הוה ידעינן דגם שם הסירכא על ידי נקב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

באתה, לא היה מועיל לה שום סתימה, רק דתלינן בסתמא דמחמת הדוחק נעשה הסירכא ולא מחמת נקב.

וכל אלו השלש טעמים ופירושיהן לא הכריעו בהם רבותינו, וצריך להחמיר כדברי כולם, וכמו שנבאר אם ירצה השם לקמן:

מנהג מדינות אלו להכשיר בכסדרן, אפילו בלא בדיקה לכתחילה, דלא חשבינן זה לריעותא, אפילו לשיטת רש"י ז"ל, דאמרינן מסתמא סתמה הנקב היטב, שכן דרכה להסתם בטוב בכסדרן.

ובמקום שלא נהוג, יש להניח מקום זה בפושרין ולנפות, כדי לראות שאינו מבצבץ במקום הסירכא, ואין צריך להסיר הסירכא מתחילה, ובדיעבד שלא בדק כן, יש להכשיר.

ומכל מקום אפילו במקום דלא נהגו לבדוק, בעי נפיחה על כל פנים לראות היטב מקום עמידת הסירכא, שמא לאו כסדרן הוא, ואפילו בדיעבד יש לאסור בדלא נפח כלל.

אפילו במקומות אלו שאין מצריכין בדיקה, אי אירע שבדק ונמצא נקוב, טריפה. לא מיבעיא לטעם הב' והג' דלעיל, דסבירא להו דאין שום סתימה מועיל לודאי נקובה, אלא אפילו לטעם הראשון שהוא שיטת רש"י ז"ל דמועיל סתימה בכסדרן, הכא חזינן דלא סתמה, ואין לומר עלולה היא להסתם, דיש נקבים שאינם עשויים להסתם לעולם, ואנן לא בקיאינן, ודילמא זה מהנך נקבים.

אם לא בצבצה כשהסירכא בה, ואירע שהסירו משם הסירכא ובצבצה במקום שהיה הסירכא, אף על גב דלשיטת רש"י ראוי להכשיר, דהא כל סירכא בכסדרן נקובה היא וסתומה על ידי הסירכא, מכל מקום יש להטריף על פי שיטה הב' והג', דסבירא להו דלא מהניא שום סתימה.

ודוקא שניטלה בנחת, אבל אם פרקה בכח, בגוונא שיש לתלות שנעשה הנקב עתה מחמת הפריקה, ואין היכר דנקב דמחיים הוא, יש להכשיר.

ואם נפחוה ועלתה גם הסירכא בנפיחה, נראה לי פשוט להטריף אפילו לשיטת רש"י ז"ל, דחזינן דנקובה הריאה, ואין זה סתימה מעולה, דלא כמו שראיתי מי שהורה בזה להקל.

מנהג מדינות אלו, שלא להכשיר סירכא בכסדרן, דהיינו מחיתוך לחיתוך שאצלה, כי אם מחצי החתוכים ולצד פנים, אבל מחציה ולחוץ חושבים לשלא כסדרן, דהיינו לשיפולי, כיון דאין אנו יודעים האך היא נפוחה בחייה, ועד היכן מגיע השיפול ששם מתרווחים ומתפרדים קצת זו מזו, לכן עבדינן לחומרא, וכן ראוי לנהוג בכל מקום.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואף על פי שמעיקר הדין נראה להקל עד אצבע או אצבעיים מהראש, מכל מקום הואיל ונהגו להקל בלא בדיקה, יש להחמיר מיהא בהא.

ואף על גב שנתבאר לעיל דבמקומות שלא נהגו בלא בדיקה, יש לבדוק לכתחילה, מכל מקום יש להחמיר בהא, דגם זה קולא הוא לסמוך האידינא אבדיקתנו, שאין אנו בקיאיין בבדיקת נפיחה.

ובמקום שנהגו בבירור להקל אפילו מחציה ולחוץ, בלא בדיקה, אין לסתור מנהגם, דיש להם על מה שיסמוכו, רק שלא יהא בסופן וסמוך לו, דהיינו שיפולין

בכל מקום שנזכר סירכא, אין חילוק בין עבה מאד, בין דקה כחוט השערה, ובין דבוקה ממש בלא שום חוט.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

